

Roditeljska percepcija ponašanja u vezi sa zdravljem hrvatskih srednjoškolaca

Čilić Burušić, Lidija; Burušić, Josip; Dević, Ivan

Conference presentation / Izlaganje na skupu

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:257:315141>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Repository / Repozitorij:

[SUVAG Polyclinic Repository](#)

RODITELJSKA PERCEPCIJA PONAŠANJA U VEZI SA ZDRAVLJEM HRVATSKIH SREDNJOŠKOLACA

Lidija Čilić Burušić

Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG

Josip Burušić

Ivan Dević

Institut društvenih znanosti Ivo Pilar

PONAŠANJE U VEZI SA ZDRAVLJEM

Kasl, S. & Cobb, S. (1966)

Svaka aktivnost koju pojedinac poduzima kako bi prevenirao, očuvao ili poboljšao vlastito zdravstveno stanje.

Gochman (1988):

Vjerovanja, očekivanja, motivi, vrijednosti, percepcija, kognitivne procjene, osobine ličnosti, navike, obrasci ponašanja povezani s prevencijom, održanjem i poboljšanjem zdravlja.

DO SADA SE ISTRAŽIVALO:

- Pušenje cigareta
- Pijenje alkohola
- Prehrambene navike
- Konzumacija droge
- Spolno zdravlje
- Ozljede
- Izlaganje stresu
- Tjelesna aktivnost i sjedilački način života
- Nekorištenje zaštitnih sredstava
- Socijalna podrška
- Odnosi s vršnjacima
- Sudjelovanje u nasilju i tučnjavama
- Predodžba o vlastitom tijelu, kontrola tjelesne težine
- ..itd.

.. A POKAZALO SE KAKO:

- djeca iz obitelji nižeg socioekonomskog statusa u većoj mjeri pokazuju rizična ponašanja u vezi sa zdravljem.
- socioekonomski status obitelji djeteta nije prediktor konzumacije alkohola
- pušenje veći problem kod obitelji nižeg socioekonomskog statusa. Novija istraživanja pokazuju suprotno.
- konzumiranje marihuane nije povezano sa socioekonomskim statusom
- dječaci češće pokazuju rizična ponašanja u vezi sa zdravljem nego djevojčice.
- zabilježen je porast konzumacije alkohola kod djevojčica
- dječaci i djevojčice se ne razlikuju po bavljenju tjelesnim aktivnostima

ISTRAŽIVANJA U HRVATSKOJ

- Projektni tim dr.sc. Marina Kuzman, Hrvatski zavod za javno zdravstvo
- „Ponašanje u vezi sa zdravljem u djece školske dobi (HBSC)”

CILJEVI

- Ispitati ponašanje u vezi sa zdravljem u hrvatskih srednjoškolaca **iz perspektive roditelja**
- Razmotriti odnos pojedinih socio-demografskih obilježja i percepcije izraženosti pojedinih ponašanja povezanih s zdravljem

METODA

○ Uzorak

- istraživanje je dio šireg projekta
- dobrovoljno sudjelovanje škola
- organiziran je roditeljski sastanak
- roditelji su popunili upitnik na tom sastanku, a dio je popunio doma i vratio (N=605)
- anonimno u cijelosti

○ Instrument

- Anketni upitnik o nizu aspekata ponašanja povezanih s zdravljem
- Tipa “papir – olovka”

METODA - uзорak

Tablica 1. Popis škola, broj i postotak roditelja/skrbnika uključenih u istraživanje

Naziv srednje škole	N	%
Gimnazija Bernardina Frankopana, Ogulin	94	15,5
Gimnazija Vladimira Nazora, Zadar	167	27,6
Gimnazija Antuna Vrančića, Šibenik	144	23,8
Prva sušačka hrvatska gimnazija, Rijeka	119	19,7
Gospodarska škola Buje, Buje	58	9,6
Upravna i birotehnička škola, Zagreb	23	3,8
Ukupno	605	100

METODA – ispitivana ponašanja

Istraživana ponašanja u vezi sa zdravljem

Konzumiranje alkohola

Konzumiranje droga

Nedovoljna tjelesna aktivnost

Nezdrava prehrana

Poremećaji prehrane

Prekomjerna tjelesna težina

Pušenje cigareta

Rizično spolno ponašanje

Zdravstveni problemi i poteškoće

REZULTATI (1)

Tablica 2. Roditeljske/skrbničke procjene učestalosti pojedinih ponašanja u vezi sa zdravljem

Ponašanje u vezi sa zdravljem	N	Min	Max	M	Sd
Nedovoljna tjelesna aktivnost	578	1	3	1,70	0,69
Nezdrava prehrana	584	1	3	1,59	0,59
Zdravstveni problemi i poteškoće	587	1	3	1,25	0,47
Prekomjerna tjelesna težina	585	1	3	1,19	0,44
Konzumiranje alkohola	583	1	3	1,13	0,36
Pušenje	590	1	3	1,13	0,39
Rizično spolno ponašanje	577	1	3	1,06	0,27
Poremećaji prehrane	585	1	3	1,03	0,20
Konzumiranje droga	585	1	3	1,02	0,14

REZULTATI (2)

Tablica 3. Roditeljske procjene učestalosti pojedinih ponašanja u vezi sa zdravljem **dječaka**

Ponašanje u vezi sa zdravljem	N	Min	Max	M	Std
Nedovoljna tjelesna aktivnost	203	1	3	1,56*	0,704
Nezdrava prehrana	205	1	3	1,53	0,574
Zdravstveni problemi i poteškoće	207	1	3	1,24	0,469
Prekomjerna tjelesna težina	207	1	3	1,18	0,446
Konsumiranje alkohola	205	1	3	1,16	0,377
Pušenje	210	1	3	1,10	0,337
Rizično spolno ponašanje	202	1	3	1,08	0,312
Poremećaji prehrane	207	1	2	1,04	0,193
Konsumiranje droga	205	1	2	1,01	0,120

Tablica 4. Roditeljske procjene učestalosti pojedinih ponašanja u vezi sa zdravljem **djevojčica**

Ponašanje u vezi sa zdravljem	N	Min	Max	M	Std
Nedovoljna tjelesna aktivnost	373	1	3	1,76*	0,666
Nezdrava prehrana	377	1	3	1,63	0,602
Zdravstveni problemi i poteškoće	378	1	3	1,25	0,477
Prekomjerna tjelesna težina	376	1	3	1,20	0,443
Pušenje	378	1	3	1,15	0,415
Konsumiranje alkohola	376	1	3	1,12	0,349
Rizično spolno ponašanje	373	1	3	1,05	0,243
Poremećaji prehrane	376	1	3	1,03	0,205
Konsumiranje droga	378	1	3	1,02	0,145

REZULTATI (3)

- Djevojčice i dječaci se ne razlikuju po mišljenju roditelja u izraženosti ponašanja povezanih sa zdravljem
- Nema značajnijih razlika u mišljenjima roditelja:
 - različitog obrazovanja (osim u rizičnom spolnom ponašanju)
 - različitog spola
 - različitog životnog standarda obitelji (osim u rizičnom spolnom ponašanju)
 - veličine mjesta stanovanja
 - osobe koja živi s djetetom (osim u konzumiranju alkohola i pušenju)

ZAKLJUČAK

- Roditelji vide nedovoljnu tjelesnu aktivnost i nezdravu prehranu kao ponašanje koje predstavlja najveću prijetnju zdravlju. Konzumiranje droga po mišljenju roditelja nije problem značajnije prisutan među njihovom djecom.
- Nema značajnijih razlika u percepciji najizraženijih ponašanja povezanih s zdravljem između djevojčica i dječaka.
- U provedenom istraživanju se poredak pojedinih ponašanja povezanih s zdravljem pokazao prilično neovisnim o razmatranim socio-demografskim obilježjima.

